

Konsekvensutredning över förslag till Myndigheten för yrkeshögskolans föreskrifter om vilka kurser som omfattas av rätt att delta i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i syfte att uppfylla krav på särskilda kunskaper för utbildning inom yrkeshögskolan.

Enligt 4 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet innan den beslutar om föreskrifter så tidigt som möjligt utreda föreskrifternas kostnadsmissiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs i det enskilda fallet. Myndigheten ska även dokumentera utredningen i en konsekvensutredning och ge statliga myndigheter, kommuner, landsting, organisationer, näringslivet och andra som kostnadsmissigt eller på annat betydande sätt berörs tillfälle att yttra sig i frågan och om konsekvensutredningen.

Allmänt

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå.

Den höga förändringstakten inom dagens arbetsliv leder till att många kommer att behöva byta karriär och yrkesinriktning, kanske flera gånger under sitt yrkesliv. För den enskilda individen är det därför viktigt att det finns en långsiktig möjlighet att byta karriär, även om individen tidigare har fullföljt en gymnasieutbildning.

Kommunerna har idag enligt skollagen en skyldighet att erbjuda kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, dock varierar tillgången till kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå mellan kommunerna. Även om de flesta kommuner erbjuder kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå som syftar till att individen ska uppnå behörighet till eftergymnasiala studier är det idag ingen självklarhet. Ett exempel på en grupp som har sämre tillgång till kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå är de som fullföljt utbildning inom gymnasieskolan men är i behov av ytterligare kurser för att uppnå behörighet inom högskola eller yrkeshögskola. Denna grupp har ofta en svag ställning på arbetsmarknaden då en gymnasial utbildning många gånger inte räcker till anställning. Bristande tillgång till behörighetsgivande utbildning inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå skapar på så sätt återvändsgränder inom utbildningssystemet.

En utvidgad rätt till kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå skulle säkerställa att denna grupp får rätt till behörighetsgivande utbildning, öppnar upp möjligheter för framtida karriärbyten och skulle dessutom säkerställa likvärdiga möjligheter till behörighetsgivande utbildning oberoende av kommuntillhörighet.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om föreskrifterna inte utfärdas.

Om föreskrifterna inte utfärdas så väljer Myndigheten för yrkeshögskolan att inte utnyttja föreskriftsrätten. Då kommer det att finnas en otydlighet kring vilka kurser som är vanligt förekommande som förkunskapskrav inom yrkeshögskolan, vilket kan leda till att kommuner gör olika bedömningar kring vilken rätt eleverna har att läsa olika kurser.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen.

För enskilda individer kommer detta innebära en förstärkt rätt till utbildning inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.

Kommunerna är huvudmän för kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och därmed skyldiga att tillhandahålla den utbildning som en individ ska ha rätt till enligt föreskrifterna. Detta gäller även landsting som bedriver utbildning inom särskilda områden.

Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på.

2 kap. 19 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

Uppgifter om vilka kostnadsfria och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen.

I regeringens proposition 2016/17:5 Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux finns en utförlig ekonomisk konsekvensutredning där den huvudsakliga principen är att den kommunala finansieringsprincipen ska gälla, vilket innebär att staten ska stå för de merkostnader som förslagen i propositionen beräknas medföra.

När det gäller de specifika kostnader som denna föreskrift beräknas medföra så har regeringen i konsekvensutredningen beräknat detta till ca 30 miljoner kronor per år.

Myndigheten för yrkeshögskolan har i framtagandet av föreskriften vägt konsekvenserna av en begränsad kurslista jämfört med en kurslista som återger de vanligast förekommande kurser som särskilda kunskaper. Avvägningar har gjorts mellan å ena sidan att en mer omfattande kurslista kan innebära ökade kostnader för kommunerna å andra sidan att föreskriften ska möjliggöra intentionen med förslagen i propositionen. Den föreslagna föreskriften är ett resultat av att dessa aspekter har beaktats.

Kommunerna kan behöva anpassa sin organisation och utbildning till den utvidgade rättigheten till behörighetsgivande utbildning inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.

Kommunerna får inte samma frihet att avgöra vilka kurser som ska ges inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå vilket innebär en inskränkning i den kommunala självstyrelsen.

Föreskrifterna är en del av den utvidgade rätten till kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå som kan få en positiv effekt på jämställdhet mellan kvinnor och män eftersom rätten underlättar omställningar i arbetslivet. Den utvidgade rätten innebär att både kvinnor och män får utökade möjligheter att skola om sig och byta yrkeskarriär, vilket kan bidra till att bryta den könsuppdelning som präglar många av gymnasieskolans program och som även återspeglas i arbetslivet.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Föreskrifterna bedöms inte få några konsekvenser i förhållande till EU:s regelverk.

Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Ärendet bör hanteras skyndsamt då föreskrifterna är avsedda att tydliggöra och avgränsa rätten till behörighetsgivande utbildning inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå som redan är angiven i 20 kap. 19 b § skollagen (2010:800).

Informationsinsatser bör göras. Skolverket har ett uppdrag att informera om ändringen i skollagen i första hand till skolhuvudmän och skolledare. Myndigheten för yrkeshögskolan avser att samordna information om föreskrifterna med Skolverket. Det är viktigt att information om föreskrifterna når alla huvudmän för kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå så att antagningen blir likvärdig oavsett kommun. Kommunerna, Skolverket och Myndigheten för yrkeshögskolan har även ett gemensamt ansvar att informera potentiella studerande.

Företag

Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Kommunerna kan överlämna uppgifter inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå på entreprenad till enskilda fysiska eller juridiska personer. I praktiken är det dock enbart juridiska personer som efter en kommunal upphandling anordnar utbildning inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå på entreprenad. Kalenderåret 2014 uppgick andelen upphandlad utbildning inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå till ca 47 procent, sett till andelen elever som deltar i utbildning som ges av en privat utbildningsanordnare. Förslagen kan innebära att vissa kommuner behöver bredda sitt utbud av utbildningar inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, vilket kan påverka vilka utbildningar som upphandlas. Förslagen bedöms inte påverka företagets konkurrensförhållanden.

Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd.

Dialog har förts med Skolverket och Sveriges kommuner och landsting där gemensamma beröringspunkter i ärendet har diskuterats.